

Prikaz konferencije
UDK: 004.738:339]::005(049.32)

SYMORG 2018: „POSLOVANJE U DIGITALNO DOBA: IZAZOVI, PERSPEKTIVE I REŠENJA“

Zenaida Šabotić

Državni univerzitet u Novom Pazaru, Departman za ekonomske nauke

---

Svake druge godine, počev od 1989. godine, Fakultet organizacionih nauka tradicionalno održava simpozijum SymOrg sa ciljem unapređenja teorije i prakse menadžmenta i ekonomskih disciplina. Simpozijum okuplja domaću i međunarodnu akademsku i naučnu javnost, predstavnike korporativnog, javnog i nevladinog sektora, kao i studente osnovnih, master i doktorskih studija koji kroz predstavljanje svojih dosadašnjih rezultata, saznanja i iskustava učestvuju u razmatranju i analizi relevantnih pitanja iz pomenutih oblasti. XVI Međunarodni simpozijum SymOrg 2018, održan je na Zlatiboru, od 07. do 09. juna. Centralna tema ove godine bila je *Doing business in the digital age: challenges, approaches and solutions – Poslovanje u digitalno doba: izazovi, perspektive i rešenja*. U radu ovogodišnjeg Simpozijuma učestvovalo je više od 150 nastavnika, saradnika i studenata iz zemlje i inostranstva. Simpozijum je tokom četiri dana okupio preko 250 učesnika, a prezentovana je skoro 100 naučnih radova.

Prvog dana Simpozijuma održana su tri uvodna izlaganja. Branislav Vujović, predsednik New Frontier Group, Austria istakao je važnost posedovanja znanja o kreiranju novih vrednosti, jer to je osnovni problem digitalizacije. Poslovanje se u digitalnoj eri brzo menja te je potrebno znati kako plasirati informacije, a da klijent bude u centru pažnje.

TAN, So Jiuan, Nus Business School Singapore predstavila je Singapur i svoju zemlju kao multijezičku, multietičku i multikulturalnu, i podsetila na važnost razvijanja IT veština bez kojih danas ne može ni pojedinac, a ni kompanije.

Katri Kerem, Estonia Business School, Estonia govorila je na kojim se sve poljima primenjuje digitalizacija u Estoniji i navela primer digitalizovanog zdravstvenog sistema, kao i istraživačkog polja u oblasti genetike. Estonija ima strategiju da internet koriste sve starosne grupe društva i podsetila na visoku poziciju estonskih đaka na PISA testiranjima (1. u Evropi).

Veliki doprinos simpozijumu dala su tri održana okrugla stola o digitalizaciji. Moderator Prvog okrugog stola sa temom *Current state and future prospects of Serbian digitalization – Trenutno stanje i perspektiva digitalizacije u Srbiji* bio je Branislav Vujović, a u ulozi panelista našli su se Branko Ružić, ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu, Milan Simić, izvršni direktor za IT i ICT servise u kompaniji Telekom Srbija, doc. dr Mihailo Jovanović, direktor Kancelarije za IT i e-

upravu i Nenad Paunović, direktor tima za IT i preduzetništvo iz kabineta Predsednika Vlade. Na okruglom stolu razgovaralo se o važnim pitanjima u digitalnoj ekonomiji i promenama koje ona donosi klijentima, kompanijama, administraciji, a i društvu u celini. Fokus je bio na vrednostima koje donosi digitalna ekonomija, kako ih prepoznati i definisati. Panelisti su se potrudili da daju odgovore na pitanja koja se tiču šanse Srbije, i da li ona ide u pravom smeru kada je u pitanju digitalna transformacija. Koje su prednosti, a koje slabosti bržeg napretka digitalizacije, kao i na mnoga druga pitanja. „Digitalizacija je prioritet ove Vlade. Potrebni su novi registri da bi se uvela digitalizacija, kako bi građani i korisnici bili u centru pažnje, a Država pravi servis građana“ – rekao je ministar Ružić.

Moderator Drugog okruglog stola na temu *When E-procurement does (not) mean better procurement – Kada e-kupovina (ne) znači bolju kupovinu* bio je Predrag Jovanović, direktor Uprave za javne nabavke u Vladi Republike Srbije, a u ulozi panelista našli su se: Sašo Matas, direktor Divizije za razvoj sistema javnih nabavki, Ministarstvo za upravu, Vlada Republike Slovenije, Miloš Jović, direktor Divizije za razvoj sistema javnih nabavki, Kancelarija za javne nabavke, Srbija, Dean Firkelj, konsultant iz Hrvatske i dr Sandra Damijan, Istraživački centar Ekonomskog Fakulteta u Ljubljani, Slovenija. S obzirom na prisustvo predstavnika iz regiona, mogla su se čuti relevantna rešenja praktičnih problema vezanih za digitalizaciju u oblasti javnih nabavki.

Treći okrugli sto je okupio diplomirane studente Fakulteta organizacionih nauka koji se nalaze na visokim pozicijama u vodećim kompanijama u Srbiji. Prof. dr Mladen Čudanov otvorio je temu *Redefining knowledge and skills in the digital environment – Redefinisanje znanja i veština u digitalnom okruženju*, a panelisti su bili predstavnici akademske zajednice prof. dr Ivanka Popović, prorektor Univerziteta u Beogradu, prof. dr Miladin Kostić, rektor Državnog univerziteta u Novom Pazaru, Mihailo Vesović, savetnik Predsednika PKS i dr Dušan Vujošević, asistent, Univerzitet Union. Pored panelista iz akademske zajednice u istoj ulozi našli su se i predstavnici korporativnog sektora: Maša Lalić, direktor ljudskih resursa, Generali osiguranje, Gorana Golubović Vuksanović, direktor korporativnih komunikacija, MK Group, Suzana Marović, direktor Sektora za razvoj, Telekom Srbija, Jovana Dačković, ekspert za razvoj talenata Coca-Cola Hellenic i Dragana Stojanović, Sektor za ljudske resurse, Air Serbia. Pokrenulo se pitanje formalnog i neformalnog obrazovanja koje postoji već duže vreme. Predstavnici akademske zajednice ukazali su i na to da mnogi programi na Univerzitetu žele da sačuvaju ekskluzivnost, ali i da smo netolerantni prema multidisciplinarnim programima. To je razlog zbog kojeg je potrebno redefinisati programe. S druge strane predstavnici kompanija govorili su o znanju i veštinama koje očekuju, a koja retko dobijaju od diplomaca informacionih tehnologija i menadžmenta. Složili su se da je praktično znanje stečeno tokom studija veoma važno za razvoj pojedinaca i njihovog budućeg napredovanja u karijeri. „Nemamo vremena za spavanje i dalje smo veoma tradicionalni. Za brži razvoj potrebna su i veća ulaganja države“ – izjavila je prof. dr Ivanka Popović, prorektor Univerziteta u Beogradu. Rektor Državnog univerziteta u Novom Pazaru, prof. dr Miladin Kostić izjavio je da je XXI vek doba tehnološkog razvoja i digitalizacije, te da ona kao proces doživljava svoju ekspanziju, jer se sa njom susreće svaki građanin bez obzira na životno doba. Jednom rečju, komunikacione tehnologije u velikoj meri olakšavaju život, te svako ima potrebu da

ih primeni. Sa druge strane građanima koji očekuju od države e-upravu omogućava se da brzo efikasno, bez gubljenja vremena obave sve svoje obaveze prema državi i društvu. Proces digitalizacije značajno će doprineti efikasnijem radu Državnog univerziteta u Novom Pazaru, olakšati komunikaciju sa studentima, omogućiti menadžmentu da ima jasnu predstavu o uspešnosti studenata, o kvalitetu nastave i studijskih programa, o interesovanjima studenata, te je budućnost sigurno okrenuta ka onome što termin digitalizacija i označava.

Održan je i četvrti okrugli sto na temu *Blockchain technologies for better business – Blokčejn tehnologija za uspešnije poslovanje* čiji je moderator bio prof. dr Miroslav Minović, vanredni profesor FON-a, a u ulozi panelista našli su se doc. dr Mladen Đurić, docent na FON-u, dr Radojko Miladinović, direktor Informatičkih tehnologija, Beogradska berza, Srbija, Matija Stanić, specijalista proizvoda, Societe General Bank, Srbija i Novica Ninić, menadžer prodaje, IBM Cloud. Na okruglom stolu razgovaralo se o jednoj od trenutno najaktuelnijih tema – blockchain tehnologiji, sa posebnim fokusom na mogućnosti primene u poslovanje. Panelisti su diskutovali o osnovnim prednostima blockchain tehnologije, njenim nedostacima, a posebno je akcentovana mogućnost upotrebe privatnih blockchain-ova u svrhu unapređenja poslovanja u različitim oblastima – upravljanju identitetom, bankarskom sektoru, fintech, poljoprivredi, zdravstvu i drugim oblastima. Prisutni su imali priliku da se bolje upoznaju sa načinom funkcionisanja blockchain tehnologije, a panelisti su se potrudili da odgovore na sva pitanja veoma zainteresovane publike. Svi prisutni na ovom okruglom stolu složili su se da će se pomenuta tehnologija veoma brzo, kako samostalno, tako i u kombinaciji sa tradicionalnim tehnologijama integrisati u svakodnevno poslovanje.

Prvi put održano je studentsko takmičenje u rešavanju studije slučaja SymOrg Case Study Hackathon uz podršku Vlade Republike Srbije, Švajcarske kancelarije za razvoj i saradnju, NALED-a i Poreske uprave. Šest timova je uz podršku mentora radilo na svojim rešenjima za unapređenje sistema paušalnog oporezivanja i poboljšanja korisničkog interfejsa za povezivanje poreske uprave i poreskih obveznika.

Takođe, u okviru Simpozijuma održana je radionica u okviru realizacije projektnih aktivnosti Erasmus+ projekta Financial management, Accounting and Controlling curricula development for capacity building of public administration – FINAC. Nakon uvodne reči koordinatora projekta prof. dr Slađane Benković, prezentovani su dosadašnji rezultati i dogovoren je nastavak aktivnosti u cilju prenošenja najboljih iskustava učesnika iz regiona. Učesnici radionice bili su članovi odbora i drugi članovi projekta koji su bili učesnici Simpozijuma.

Od posebnog značaja za ukupni kvalitet Simpozijuma bile su i diskusije učesnika o aktuelnim problemima poslovanja u digitalnoj eri, ali i o mogućnostima za njihovo prevazilaženje u budućnosti. Autori radova i učesnici imali su priliku da razmene iskustva, ali i da otkriju teme i oblasti zajedničkog istraživanja. Na taj način ostvaren je i osnovni cilj Simpozijuma, a to je širenje naučne zajednice i stvaranje inicijative za zajednička istraživanja u budućnosti.

*Primljeno 15. avgusta 2018,
nakon revizije,
prihvaćeno za publikovanje 24. septembra 2018.
Elektronska verzija objavljena 22. oktobra 2018.*

Zenaida Šabotić je asistent sa doktoratom na Departmanu za ekonomske nauke Državnog univerziteta u Novom Pazaru. Doktorske studije, modul Finansije i bankarstvo, završila je na Ekonomskom fakultetu u Nišu. Ključna oblast naučnoistraživačkog rada jesu finansije i centralno bankarstvo, u okviru koje se bavi međunarodnim finansijama, evropskim integracijama, monetarnom politikom.